

Feitenkaart VVE-monitor Rotterdam 2014

Onderzoek peuterspeelzalen en kinderdagverblijven¹

Deze feitenkaart bevat de resultaten van de jaarlijkse Oktobertelling onder alle Rotterdamse peuterspeelzalen en kinderdagverblijven; daarnaast is onder alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven waar met een gesubsidieerd VVE-programma wordt gewerkt, een wachtlijstonderzoek uitgevoerd. Over het wachtlijstonderzoek wordt in de bijlage gerapporteerd. De bijlage bevat verder een lijst met 'gebruikte begrippen', gegevens over de respons en een overzicht van het aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per gebiedsdeel.

VVE-beleid

Doel van de VVE-monitor is de deelname te volgen van het Voor- en Vroegschoolse Educatie beleid (VVE-beleid) in Rotterdam. Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voeren daartoe met subsidie van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO, Directie Jeugd en Onderwijs) erkende VVE-programma's uit voor kinderen en hun ouders. Doel van het VVE-programma is dat kinderen zonder achterstand in de eerste groep van het basisonderwijs starten.

VVE-programma

De peuters op VVE-locaties nemen deel aan activiteiten die hen moeten stimuleren op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling. De ouders worden intensief bij de uitvoering van het programma betrokken. De voorschoolse educatie op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt gedurende veertig weken 10 uur per week aangeboden. Daarnaast wordt op een aantal VVE-peuterspeelzalen een zogenoemde groep nul uitgevoerd. Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool (een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal). Groep nul komt voort uit de samenwerking tussen een peuterspeelzaal en een basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn voor de overstap van groep nul naar de kleuters gegarandeerd. Er is een intensiever ouderprogramma dan bij de een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-gechoold is, bij een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal zijn beide leid(st)ers mbo-gechoold.

Gebruikte Bronnen

Met de Oktobertelling 2014 zijn gegevens verkregen over de deelname van twee- en driejarigen aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in Rotterdam. Hiervoor zijn alle instellingen in Rotterdam benaderd die een of meer peuterspeelzalen en/of kinderdagverblijven beheren. Van alle locaties heeft 74 procent gerespondeerd (onder VVE-locaties is de respons 100 procent). Verder is gebruik gemaakt van gegevens van MO, het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP), Cluster Dienstverlening, en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De deelname van kinderen aan gastouderopvang maakt geen deel uit van de VVE-monitor.

¹ Als we in deze feitenkaart spreken over 'kinderdagverblijven' bedoelen we locaties waar kinderdagopvang wordt aangeboden, en niet organisaties.

Resultaten Oktobertelling 2014

Aantal VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven

De VVE-monitor verschijnt sinds 2006. Tussen 2006 en 2010 is het aantal VVE-locaties jaarlijks toegenomen. Van 157 VVE-locaties in 2006 tot 283 in 2010. Dat was het (voorlopige) hoogtepunt. Sindsdien is het aantal VVE-locaties gestaag afgenomen, in zowel 2011 als 2012 met 15, in 2013 met 31 en in 2014 met 8. Rotterdam kende bij de laatste telling **214** VVE-locaties. De daling zat in 2012 en 2013 voornamelijk bij VVE-kinderdagverblijven. Dit jaar zijn er ten opzichte van 2013 3 VVE-kinderdagverblijven verdwenen: per oktober 2014 zijn er 45 VVE-kinderdagverblijven. Bij de VVE-peuterspeelzalen verdwenen netto 5 locaties (vooral vanwege samenvoegingen). Het aantal VVE-peuterspeelzalen bedraagt 169. Voor alle cijfers: zie **tabel 1**.

Bijlage 3 laat de verdeling van locaties per gebiedsdeel zien. Daarin is ook te zien dat op 118 VVE-peuterspeelzalen een of meer groepen nul worden uitgevoerd.

Deelname peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE)

In **tabel 2** is te zien dat in 2014 het aantal twee- en driejarigen dat naar een peuterspeelzaal gaat, met ruim 6.900 veel groter is dan het aantal twee- en driejarigen dat naar een kinderdagverblijf gaat (bijna 5.100). De verhouding peuterspeelzalen – kinderdagverblijven is sinds 2009 sterk veranderd. Waren de aantallen in 2009 vrijwel gelijk (ongeveer 6.000), in 2010 en 2011 zaten er meer twee- en driejarigen op kinderdagverblijven dan op peuterspeelzalen. In 2012 was de verhouding weer vrijwel gelijk, maar bij de vorige telling in oktober 2013 zaten er al meer 2- en 3-jarigen op peuterspeelzalen dan op kinderdagverblijven. Die ontwikkeling heeft zich in 2014 dus sterk doorgezet. Deze verschuiving van kinderdagverblijven naar peuterspeelzalen is niet alleen het gevolg van de sterke afname van het aantal VVE-kinderdagverblijven (meer dan een halvering sinds 2010), maar ook van een gemiddeld lagere bezetting op (reguliere en VVE-) kinderdagverblijven.

Per 10 oktober 2014 bezoeken *naar schatting* zo'n 6.600 driejarigen uit Rotterdam een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf in Rotterdam. Dat zijn er 300 minder dan in 2013. Het aantal tweejarigen dat een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoekt komt lager uit, op 5.350. Dat is bijna 500 peuters minder dan in 2013². Zie hiervoor de **tabellen 3 en 4**.

Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE)

Met de deelname van zo'n 5.300 tweejarigen en 6.600 driejarigen bereiken de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE) *naar schatting* 80 procent van alle twee- en driejarigen uit Rotterdam³. Dat is lager dan in 2013 toen het bereik op 85 procent uitkwam, en ook lager dan alle voorgaande jaren sinds we het bereik schatten (vanaf 2008). Belangrijkste oorzaak is het afnemende bereik van kinderdagverblijven, dat in 2014 zijn laagste bereik sedert 2008 kent (34 procent).

Driejarigen worden traditioneel vaker bereikt dan tweejarigen: 89 om 71 procent. Vergeleken met 2013 worden zowel driejarigen (van 93 naar 89 procent), als tweejarigen (van 76 naar 71 procent) minder vaak bereikt. Zie hiervoor **tabel 5**.

Deelname VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven

Van alle twee- en driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 61 procent (7.300 kinderen) een VVE-locatie. Dat aandeel is ten opzichte van 2013 (57 procent) gestegen. Het aantal twee- en driejarigen dat een VVE-locatie bezoekt is in 2014 vergelijkbaar met 2013, terwijl dat aantal sinds 2010 – mede als gevolg van een forse daling van VVE-locaties, en dan met name als gevolg van een halvering van het aantal VVE-kinderdagverblijven – gestaag daalde. Voor de cijfers: **tabel 2**.

² Ongeveer 110 twee- en driejarigen (1 procent) zijn zowel geplaatst op een (VVE) peuterspeelzaal als een (VVE) kinderdagverblijf. Circa 50 kinderen zijn geplaatst op een VVE-peuterspeelzaal én een VVE-kinderdagverblijf. Ongeveer 40 kinderen gaan naar een VVE-peuterspeelzaal én een regulier kinderdagverblijf.

³ Overigens is het aantal beschikbare plaatsen in de gastouderopvang in Rotterdam in 2014 (3.575) gedaald ten opzichte van 2013 (3.780), en is ook minder in vergelijking met 2012 (3.660). Deze gegevens zijn afkomstig uit het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

Van alle driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 63 procent een locatie waar een voorschools educatieprogramma met subsidie van MO wordt uitgevoerd. Dat aandeel is ten opzichte van 2013 toegenomen (van 60 naar 63 procent). Zie daarvoor **tabel 3**.

Hetzelfde beeld zien we bij de tweejarigen, maar met lagere percentages: 58 procent van alle tweejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt een VVE-locatie. En ook dat aandeel is ten opzichte van 2013 gestegen (van 54 naar 58 procent). De cijfers voor tweejarigen staan in **tabel 4**.

Bereik VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven

De VVE-locaties bereiken 48 procent van alle twee- en driejarigen in de bevolking. Dat is vergelijkbaar met 2013 (49 procent), maar minder dan in 2012 (52 procent), 2011 (58 procent) en 2010 (61 procent).

Er worden in de bevolking relatief meer driejarigen dan tweejarigen bereikt door VVE-locaties: 56 om 41 procent. Het bereik onder driejarigen in de bevolking is gelijk aan dat in 2013. Na een gestage daling sinds 2010 (toen tweederde van de driejarigen een VVE-locatie bezocht), lijkt de daling tot staan gebracht.

Het bereik onder tweejarigen in de bevolking ligt traditioneel lager. Net als onder driejarigen is het bereik onder tweejarigen gelijk aan dat in 2013 (41 procent), zodat ook aan de daling onder tweejarigen (56 procent in 2010) een halt lijkt toegeroepen.

In 2014 bezoeken ongeveer 3.100 tweejarigen en 4.200 driejarigen uit Rotterdam een VVE-locatie. Voor precieze cijfers over het bereik: **tabel 5**.

Doelgroepkinderen

Tot de doelgroep van het VVE-beleid van de gemeente Rotterdam behoren peuters die ten minste een ouder hebben die in een niet-westers land is geboren, of een lage opleiding heeft. *Naar schatting* kunnen 8.400 twee- en driejarige (4.200 tweejarigen en 4.200 driejarigen) in de bevolking tot de doelgroep van het VVE-beleid worden gerekend.⁴

Naar schatting komt het totaal aantal driejarige doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven uit op minimaal 3.470 en het totaal aantal tweejarige op 2.660. We spreken hier van minimaal omdat uit de door de instellingen aangeleverde gegevens niet voor ieder kind is uit te maken of het tot de doelgroep behoort.

Deelname doelgroepeuters aan VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven

Van alle twee- en driejarige doelgroepeuters die een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoeken (*naar schatting* 6.120), bezoekt 80 procent een VVE-locatie. Dat percentage is hoger dan in 2013 (77 procent), maar iets lager dan in 2012 (81 procent).

Van alle doelgroepeeldriejarigen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (ongeveer 3.470) bezoekt 82 procent een VVE-locatie. Dat aandeel is gestegen ten opzichte van vorig jaar (78 procent), maar nog iets lager dan in 2012 (84 procent).

Onder doelgroepeeltweejarigen (ongeveer 2.660) bezoekt 77 procent een VVE-locatie, en dat aandeel is licht gestegen vergeleken met 2013 (75 procent), en bijna zo hoog als in 2011 en 2012 (78 procent).

Twee- en driejarige doelgroepeuters die een peuterspeelzaal bezoeken (4.640), gaan bijna allemaal (95 procent) naar een VVE-peuterspeelzaal. Dat is niet verwonderlijk gezien de verhouding VVE- versus reguliere peuterspeelzalen (169 respectievelijk 21).

Van alle twee- en driejarige doelgroepeuters die een kinderdagverblijf bezoeken (1.480), gaat minder dan een derde (31 procent) naar een VVE-kinderdagverblijf. De verklaring ligt voor de hand: de verhouding VVE- versus reguliere kinderdagverblijven (45-135). Voor de cijfers: **tabellen 6, 7 en 8**.

⁴ Naast het feit dat het aantal twee- en driejarigen in de bevolking licht is afgenomen (van 15.071 naar 15.026), is het geschatte aantal twee- en driejarige doelgroepkinderen (opnieuw) afgenomen: van 8.740 naar 8.410. Dat is mede het gevolg van de in 2013 ingezette verbetering van registratie en (extra) controle van de toekenning van leerlinggewichten. Dit heeft ertoe geleid dat het leerlinggewicht, zoals wij dat in deze feitenkaart voor Rotterdam gebruiken, ten opzichte van 2013 (opnieuw) is gedaald.

Bereik doelgroeppeuters door VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven

Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 4.890 twee- en driejarigen een VVE-locatie. Dat betekent dat VVE-locaties 58 procent van alle twee- en driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 8.400) bereiken. Dat is vergelijkbaar met 2013.

Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 2.850 driejarigen en 2.040 tweejarigen een VVE-locatie. Dat betekent dat VVE-locaties 68 procent van alle driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 4.200) bereiken, en 48 procent van alle tweejarigen (*naar schatting* 4.200). Vergeleken met 2013 is het bereik onder driejarige doelgroepkinderen in de bevolking gelijk gebleven (dat bereik is sinds 2011 nauwelijks veranderd), en het bereik onder tweejarige doelgroepkinderen in de bevolking licht gedaald (49 procent in 2013). Zie **tabel 9** voor de cijfers.

Deelname groepen nul

In **tabel 10** staan gegevens over twee- en driejarigen die een VVE-peuterspeelzaal bezoeken waar een nulgroep wordt uitgevoerd. In Rotterdam wordt in 2014 op 118 locaties een nulgroep uitgevoerd (zie bijlage 3); dat waren in 2013 107 en in 2012 nog 79 locaties. Op die 118 locaties nemen 3.130 twee- en driejarigen deel aan een nulgroep. Bijna driekwart daarvan woont in de gebiedsdelen Delfshaven, Feijenoord, IJsselmonde en Charlois. 79 procent van de 3.130 twee- en driejarigen die een nulgroep bezoeken, behoort tot de doelgroep.

Wachttijstonderzoek

De Oktobertelling kende in 2014 voor de derde keer een wachttijstonderzoek onder VVE-locaties. In de bijlage staan de kerngegevens van dat onderzoek. Er zijn dit jaar uitsluitend wachttijsten bij VVE-peuterspeelzalen; VVE-kinderdagverblijven kennen geen wachttijsten. Het gaat om 1.090 twee- en driejarigen die op een wachtlijst staan voor een VVE-peuterspeelzaal. Ten opzichte van 2013 is de wachtlijst licht gekrompen van 1.110 naar 1.090 twee- en driejarigen. Het creëren van 10 extra VVE-groepen vormt een belangrijke verklaring voor de lichte afname. Tussen 2012 en 2013 was de wachtlijst nog gegroeid van 700 naar ruim 1.100.

Respons Oktobertelling 2014

Van 275 van de 370 locaties zijn gegevens verkregen. Dat is 74 procent van alle locaties. De respons van VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven is 100 procent, die van reguliere peuterspeelzalen 76 procent en die van reguliere kinderdagverblijven 33 procent. De respons van VVE-locaties is 100 procent omdat het aanleveren van gegevens voor de VVE-monitor één van de subsidieverplichtingen is. De respons onder de reguliere peuterspeelzalen en (met name) de reguliere kinderdagverblijven is 'traditioneel' laag in vergelijking met de VVE-locaties. Redenen om niet mee te werken zijn onwil, gebrek aan tijd en de kosten om de gevraagde gegevens uit de administratie te (laten) halen. In bijlage 2 staan de precieze aantallen.

Betrouwbaarheid van de cijfers

De cijfers in deze feitenkaart geven een goed beeld van de ontwikkelingen in de deelname van twee- en driejarigen aan (VVE-)peuterspeelzalen en (VVE-)kinderdagverblijven. Hierbij maken we de volgende kanttekeningen: van 275 locaties zijn deelnamegegevens bekend, waaronder alle VVE-locaties. Voor 95 locaties, alle regulier – vooral kinderdagverblijven –, zijn de gegevens geschat.

Doordat de kwaliteit van de aangeleverde gegevens steeds beter wordt, kan de VVE-doelgroep met het jaar nauwkeuriger worden bepaald. Maar ook hierbij gaat het uiteindelijk om een geschat aantal, omdat voor 95 locaties gecorrigeerd moet worden.

De aantallen doelgroepkinderen zijn minimum aantallen, omdat voor een deel van de kinderen (ongeveer 5 procent) niet te bepalen is of ze tot de doelgroep behoren; de noodzakelijke gegevens worden of niet geregistreerd of niet door ouders gemeld. Ook de aantallen doelgroepkinderen in de bevolking zijn geschat; er bestaat geen gemeentelijke registratie van doelgroepkinderen in de bevolking.

De deelname van Rotterdamse kinderen is bepaald op basis van postcodegegevens die door de instellingen zijn aangeleverd (van 0,5 procent is de postcode onbekend).

Tabel 1 Aantal VVE-locaties, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal locaties	337	340	346	367	388	400	388	374	370
aantal VVE-locaties	157	199	238	246	283	268	253	222	214
aantal reguliere locaties	180	141	108	121	105	132	135	152	156
aantal peuterspeelzalen	200	200	202	204	203	193	196	192	190
aantal VVE-peuterspeelzalen	131	158	182	185	187	179	179	174	169
aantal reguliere peuterspeelzalen	69	42	20	19	16	14	17	18	21
aantal kinderdagverblijven	137	140	144	163	185	207	192	182	180
aantal VVE-kinderdagverblijven	26	41	56	61	96	89	74	48	45
aantal reguliere kinderdagverblijven	111	99	88	102	89	118	118	134	135

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal locaties	337	340	346	367	388	400	388	374	370
% VVE-locaties	47%	59%	69%	67%	73%	67%	65%	59%	58%
% reguliere locaties	53%	41%	31%	33%	27%	33%	35%	41%	42%
aantal peuterspeelzalen	200	200	202	204	203	193	196	192	190
% VVE-peuterspeelzalen	66%	79%	90%	91%	92%	93%	91%	91%	89%
% reguliere peuterspeelzalen	35%	21%	10%	9%	8%	7%	9%	9%	11%
aantal kinderdagverblijven	137	140	144	163	185	207	192	182	180
% VVE-kinderdagverblijven	19%	29%	39%	37%	52%	43%	39%	26%	25%
% reguliere kinderdagverblijven	81%	71%	61%	63%	48%	57%	61%	74%	75%

Tabel 2 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	11.290	11.950	12.390	12.760	12.570	12.750	11.990
aantal in VVE-locaties	-	-	7.180	7.390	8.510	8.350	7.700	7.330	7.280
aantal in reguliere locaties	-	-	4.110	4.560	3.880	4.410	4.870	5.420	4.710
aantal in peuterspeelzalen	-	-	5.990	6.010	6.010	6.000	6.280	6.730	6.930
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	-	5.260	5.360	5.470	5.530	5.710	6.010	6.220
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	730	650	540	460	580	710	720
aantal in kinderdagverblijven	-	-	5.290	5.950	6.380	6.760	6.290	6.020	5.060
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	-	1.920	2.030	3.030	2.810	1.990	1.310	1.070
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	3.370	3.920	3.350	3.950	4.300	4.710	4.000

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	11.290	11.950	12.390	12.760	12.570	12.750	11.990
% in VVE-locaties	-	-	64%	62%	69%	65%	61%	57%	61%
% in reguliere locaties	-	-	36%	38%	31%	35%	39%	43%	39%
% in peuterspeelzalen	-	-	5.990	6.010	6.010	6.000	6.280	6.730	6.930
% in VVE-peuterspeelzalen	-	-	88%	89%	91%	92%	91%	89%	90%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	12%	11%	9%	8%	9%	11%	10%
% in kinderdagverblijven	-	-	5.290	5.950	6.380	6.760	6.290	6.020	5.060
% in VVE-kinderdagverblijven	-	-	36%	34%	47%	42%	32%	22%	21%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	64%	66%	53%	58%	68%	78%	79%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 3 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	6.370	6.310	6.170	6.310	6.380	6.610	6.630	6.940	6.640
aantal in VVE-locaties	2.950	3.440	4.050	4.040	4.520	4.450	4.260	4.180	4.200
aantal in reguliere locaties	3.420	2.870	2.120	2.270	1.860	2.160	2.360	2.760	2.440
aantal in peuterspeelzalen	3.850	3.760	3.550	3.460	3.400	3.390	3.610	3.950	4.090
aantal in VVE-peuterspeelzalen	2.380	2.810	3.080	3.080	3.090	3.110	3.290	3.510	3.670
aantal in reguliere peuterspeelzalen	1.470	950	470	380	310	280	320	440	420
aantal in kinderdagverblijven	2.520	2.550	2.620	2.850	2.980	3.220	3.020	2.990	2.560
aantal in VVE-kinderdagverblijven	570	630	970	960	1.430	1.330	970	660	540
aantal in reguliere kinderdagverblijven	1.950	1.920	1.650	1.890	1.550	1.890	2.050	2.330	2.020

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	6.370	6.310	6.170	6.310	6.380	6.610	6.630	6.940	6.640
% in VVE-locaties	46%	55%	66%	64%	71%	67%	64%	60%	63%
% in reguliere locaties	54%	45%	34%	36%	29%	33%	36%	40%	37%
aantal in peuterspeelzalen	3.850	3.760	3.550	3.460	3.400	3.390	3.610	3.950	4.090
% in VVE-peuterspeelzalen	62%	75%	87%	89%	91%	92%	91%	89%	90%
% in reguliere peuterspeelzalen	38%	25%	13%	11%	9%	8%	9%	11%	10%
aantal in kinderdagverblijven	2.520	2.550	2.620	2.850	2.980	3.220	3.020	2.990	2.560
% in VVE-kinderdagverblijven	23%	25%	37%	34%	48%	41%	32%	22%	21%
% in reguliere kinderdagverblijven	77%	75%	63%	66%	52%	59%	68%	78%	79%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 4 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	5.120	5.640	6.010	6.150	5.950	5.810	5.350
aantal in VVE-locaties	-	2.540	3.130	3.350	3.990	3.900	3.440	3.150	3.080
aantal in reguliere locaties	-	-	1.990	2.290	2.020	2.250	2.510	2.660	2.270
aantal in peuterspeelzalen	-	-	2.440	2.550	2.610	2.610	2.670	2.780	2.840
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	2.010	2.180	2.280	2.380	2.420	2.420	2.500	2.550
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	260	270	230	190	260	280	290
aantal in kinderdagverblijven	-	-	2.670	3.100	3.400	3.540	3.270	3.030	2.510
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	530	950	1.070	1.600	1.480	1.020	650	530
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	1.720	2.030	1.800	2.060	2.250	2.390	1.980

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	5.120	5.640	6.010	6.150	5.950	5.810	5.350
% in VVE-locaties	-		61%	59%	66%	63%	58%	54%	58%
% in reguliere locaties	-		39%	41%	34%	37%	42%	46%	42%
aantal in peuterspeelzalen	-	-	2.440	2.550	2.610	2.610	2.670	2.780	2.840
% in VVE-peuterspeelzalen	-		89%	89%	91%	93%	91%	90%	90%
% in reguliere peuterspeelzalen	-		11%	11%	9%	7%	10%	10%	10%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	2.670	3.100	3.400	3.540	3.270	3.030	2.510
% in VVE-kinderdagverblijven	-		36%	35%	47%	42%	31%	21%	21%
% in reguliere kinderdagverblijven	-		64%	65%	53%	58%	69%	79%	79%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 5 Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2014

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in de bevolking	13.550	13.331	13.160	13.254	13.894	14.424	14.813	15.071	15.026
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	86%	90%	89%	88%	85%	85%	80%
bereik VVE-locaties	-	-	55%	56%	61%	58%	52%	49%	48%
bereik reguliere locaties	-	-	31%	34%	28%	31%	33%	36%	31%
bereik peuterspeelzalen	-	-	46%	45%	43%	42%	42%	45%	46%
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	40%	40%	39%	38%	39%	40%	41%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	6%	5%	4%	3%	4%	5%	5%
bereik kinderdagverblijven	-	-	40%	45%	46%	47%	42%	40%	34%
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	15%	15%	22%	19%	13%	9%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	24%	27%	29%	31%	27%
Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in de bevolking	6.809	6.733	6.548	6.802	7.139	7.407	7.567	7.623	7.534
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	78%	83%	84%	83%	79%	76%	71%
bereik VVE-locaties	-	-	48%	49%	56%	53%	45%	41%	41%
bereik reguliere locaties	-	-	30%	34%	28%	30%	33%	35%	30%
bereik peuterspeelzalen	-	-	37%	37%	37%	35%	35%	36%	38%
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	33%	34%	33%	33%	32%	33%	34%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	4%	4%	3%	3%	3%	4%	4%
bereik kinderdagverblijven	-	-	41%	46%	48%	48%	43%	40%	33%
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	15%	16%	22%	20%	13%	9%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	25%	28%	30%	31%	26%
Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in de bevolking	6.741	6.598	6.612	6.452	6.755	7.017	7.246	7.448	7.492
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	94%	96%	93%	98%	94%	94%	91%	93%	89%
bereik VVE-locaties	44%	52%	61%	63%	67%	63%	59%	56%	56%
bereik reguliere locaties	51%	43%	32%	35%	28%	31%	33%	37%	33%
bereik peuterspeelzalen	57%	57%	54%	54%	50%	48%	50%	53%	55%
bereik VVE-peuterspeelzalen	35%	43%	47%	48%	46%	44%	45%	47%	49%
bereik reguliere peuterspeelzalen	22%	14%	7%	6%	5%	4%	4%	6%	6%
bereik kinderdagverblijven	37%	39%	40%	44%	44%	46%	42%	40%	34%
bereik VVE-kinderdagverblijven	8%	10%	15%	15%	21%	19%	13%	9%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	29%	29%	25%	29%	23%	27%	28%	31%	27%

Tabel 6 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	7.060	6.520	6.600	6.120
aantal in VVE-locaties	-	-	-	-	-	5.660	5.280	5.090	4.890
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	1.390	1.230	1.500	1.230
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.320	4.490	4.740	4.640
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.150	4.270	4.430	4.430
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	160	230	300	220
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	2.740	2.030	1.860	1.480
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.510	1.020	660	460
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.230	1.010	1.200	1.020

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	7.060	6.520	6.600	6.120
% in VVE-locaties	-	-	-	-	-	80%	81%	77%	80%
% in reguliere locaties	-	-	-	-	-	20%	19%	23%	20%
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.320	4.490	4.740	4.640
% in VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	96%	95%	93%	95%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	5%	6%	5%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	2.740	2.030	1.860	1.480
% in VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	55%	50%	35%	31%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	45%	50%	65%	69%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 7 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	4.300	3.700	3.950	3.810	3.870	3.730	3.540	3.760	3.470
aantal in VVE-locaties	2.410	2.650	3.070	2.960	3.090	3.050	2.960	2.950	2.850
aantal in reguliere locaties	1.890	1.050	880	850	780	680	580	800	620
aantal in peuterspeelzalen	2.980	2.570	2.550	2.400	2.600	2.430	2.580	2.800	2.730
aantal in VVE-peuterspeelzalen	2.050	2.180	2.360	2.270	2.470	2.330	2.450	2.620	2.610
aantal in reguliere peuterspeelzalen	930	390	190	130	130	100	130	180	120
aantal in kinderdagverblijven	1.315	1.130	1.400	1.410	1.270	1.300	960	950	740
aantal in VVE-kinderdagverblijven	350	480	710	690	620	720	510	330	240
aantal in reguliere kinderdagverblijven	965	650	690	720	650	580	450	620	500

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	4.300	3.700	3.950	3.810	3.870	3.730	3.540	3.760	3.470
% in VVE-locaties	56%	72%	78%	78%	80%	82%	84%	78%	82%
% in reguliere locaties	44%	28%	22%	22%	20%	18%	16%	21%	18%
aantal in peuterspeelzalen	2.980	2.570	2.550	2.400	2.600	2.430	2.580	2.800	2.730
% in VVE-peuterspeelzalen	69%	85%	93%	95%	95%	96%	95%	94%	96%
% in reguliere peuterspeelzalen	31%	15%	7%	5%	5%	4%	5%	6%	4%
aantal in kinderdagverblijven	1.315	1.130	1.400	1.410	1.270	1.300	960	950	740
% in VVE-kinderdagverblijven	27%	42%	51%	49%	49%	55%	53%	35%	32%
% in reguliere kinderdagverblijven	73%	58%	49%	51%	51%	45%	47%	65%	68%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 8 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2014 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	3.330	2.970	2.840	2.660
aantal in VVE-locaties	-	1.940	2.410	2.440	2.600	2.610	2.320	2.140	2.040
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	720	650	700	620
aantal in peuterspeelzalen			1.800	1.810	2.020	1.890	1.910	1.940	1.910
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	1.530	1.690	1.720	1.910	1.820	1.810	1.810	1.810
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	110	90	110	70	100	120	100
aantal in kinderdagverblijven	-	-	1.400	1.490	1.460	1.440	1.060	910	750
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	400	720	730	690	790	510	330	230
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	680	760	770	650	560	580	520

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	3.331	2.973	2.840	2.660
% in VVE-locaties	-					78%	78%	75%	77%
% in reguliere locaties	-					22%	22%	25%	23%
aantal in peuterspeelzalen			1.800	1.810	2.020	1.890	1.910	1.940	1.910
% in VVE-peuterspeelzalen	-					96%	95%	93%	95%
% in reguliere peuterspeelzalen	-					4%	5%	6%	5%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	1.400	1.490	1.460	1.440	1.060	910	750
% in VVE-kinderdagverblijven	-					55%	48%	36%	31%
% in reguliere kinderdagverblijven	-					45%	53%	64%	69%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 9 Doelgroepkinderen: bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2014 (percentages zijn ten opzichte van het aantal in de bevolking)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal in de bevolking	-	-	-	-	-	8.990	9.012	8.744	8.412
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	79%	72%	75%	73%
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	63%	59%	58%	58%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	15%	14%	17%	15%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	48%	50%	54%	55%
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	46%	47%	51%	53%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	3%	3%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	30%	23%	21%	18%
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	8%	5%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	11%	14%	12%
Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal 2-jarige doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	4.540	4.590	4.398	4.207
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	73%	65%	65%	63%
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	57%	51%	49%	48%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	16%	14%	16%	15%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	42%	42%	44%	45%
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	40%	39%	41%	43%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	2%	3%	2%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	32%	23%	21%	18%
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	8%	5%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	12%	13%	12%
Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
aantal 3-jarige doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	4.450	4.422	4.346	4.205
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	84%	80%	87%	83%
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	69%	67%	68%	68%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	15%	13%	18%	15%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	55%	58%	64%	65%
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	52%	55%	60%	62%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	3%	4%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	29%	22%	22%	18%
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	16%	12%	8%	6%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	13%	10%	14%	12%

Tabel 10 Deelname nulgroepen naar woongebied; deelname doelgroepkinderen aan nulgroepen (absolute aantallen en percentages), 2014

Woongebied	2-jarigen	3-jarigen	2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	17	47	64
Delfshaven	209	325	534
Overschie	35	43	78
Noord	68	138	206
Hillegersberg-Schiebroek	16	25	41
Kralingen-Crooswijk	60	104	164
Feijenoord	229	419	648
IJsselmonde	161	253	414
Pernis	-	-	-
Prins Alexander	18	32	50
Charlois	285	425	710
Hoogvliet	83	134	217
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	1	1	2
Rotterdam totaal	1.182	1.946	3.128
Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	15	36	51
Delfshaven	159	252	411
Overschie	23	30	53
Noord	58	119	177
Hillegersberg-Schiebroek	16	21	37
Kralingen-Crooswijk	52	80	132
Feijenoord	181	353	534
IJsselmonde	125	205	330
Pernis	-	-	-
Prins Alexander	14	24	38
Charlois	234	339	573
Hoogvliet	53	69	122
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	1	1	2
Rotterdam totaal	931	1.529	2.460
Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	88%	77%	80%
Delfshaven	76%	78%	77%
Overschie	66%	70%	68%
Noord	85%	86%	86%
Hillegersberg-Schiebroek	100%	84%	90%
Kralingen-Crooswijk	87%	77%	80%
Feijenoord	79%	84%	82%
IJsselmonde	78%	81%	80%
Pernis	-	-	-
Prins Alexander	78%	75%	76%
Charlois	82%	80%	81%
Hoogvliet	64%	51%	56%
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	100%	-	100%
Rotterdam totaal	79%	79%	79%

BIJLAGE 1 gebruikte begrippen

- **VVE**

VVE staat voor voor- en vroegschoolse educatie en zorgt ervoor dat het kind succesvol in- en doorstroomt naar de basisschool. Het VVE-programma loopt door in de eerste twee jaar van de basisschool. De gemeente Rotterdam verleent subsidie aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden.

- **VVE-locatie**

Is een peuterspeelzaal (*voorschool* of *groep nul*) of een kinderdagverblijf, waar gesubsidieerd met een erkend VVE-programma wordt gewerkt.

- **VVE-peuterspeelzaal**

Is een peuterspeelzaal waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd VVE-programma: voorschool of groep nul.

- **Voorschool**

De voorschool is een peuterspeelzaal die samenwerkt met een basisschool en met een erkend VVE-programma werkt. Een peuter brengt 10 uur per week door op een voorschool verdeeld over 3 of 4 dagdelen. De voorschool zit vaak in hetzelfde gebouw als de basisschool waarmee de voorschool samenwerkt.

- **Groep nul**

Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool. Groep nul is een samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn voor de overstap van groep nul naar groep 1 gegarandeerd. Er is verder een actief ouderprogramma. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-geschoold is.

- **Reguliere peuterspeelzaal**

Op een reguliere peuterspeelzaal kunnen peuters gemiddeld twee dagdelen per week spelen en activiteiten doen met andere peuters.

- **VVE-kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd VVE-programma.

- **Regulier kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang zonder VVE-programma.

- **Doelgroepkinderen**

Een kind behoort tot de doelgroep van VVE-beleid als ten minste één van zijn ouders geboren is in een Niet-Westers land of als een van zijn ouders een lage opleiding heeft genoten. Om te bepalen of een kind tot de doelgroep van beleid hoort, wordt gebruikt gemaakt van het geboorteland én het opleidingsniveau van de ouders.

BIJLAGE 2 respons Oktobertelling 2014

Aantallen	VVE- peuterspeelzalen	VVE- kinderdagverblijven	Totaal VVE-locaties
Totaal locaties	169	45	214
Responsaantallen Oktobertelling	169	45	214
Responspercentage Oktobertelling	100%	100%	100%
Totaal op lijst respons	6.393	1.179	7.572
Van buiten Rotterdam	136	92	228
Buurt onbekend	0	37	37
Buiten beoogde leeftijdsgroep	33	20	53
Geplaatst na peilweek	10	2	12

Aantallen	Reguliere peuterspeelzalen	Reguliere kinderdagverblijven	Totaal reguliere locaties
Totaal locaties	21	135	156
Responsaantallen Oktobertelling	16	45	61
Responspercentage Oktobertelling	76%	33%	39%
Totaal op lijst respons	573	1.408	1.981
Van buiten Rotterdam	26	110	136
Buurt onbekend	3	12	15
Buiten beoogde leeftijdsgroep	2	27	29
Geplaatst na peilweek	2	7	9

Aantallen	Peuterspeelzalen	Kinderdagverblijven	Totaal locaties
Totaal locaties	190	180	370
Responsaantallen Oktobertelling	185	90	275
Responspercentage Oktobertelling	97%	50%	74%
Totaal op lijst respons	6.966	2.587	9.553
Van buiten Rotterdam	162	202	364
Buurt onbekend	3	49	52
Buiten beoogde leeftijdsgroep	35	47	82
Geplaatst na peilweek	12	9	21

BIJLAGE 3 peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per gebiedsdeel

	VVE-peuterspeelzalen	reguliere peuterspeelzalen	totaal aantal peuterspeelzalen
Rotterdam Centrum	6	0	6
Delfshaven	23	0	23
Overschie	3	4	7
Noord	13	2	15
Hillegersberg-Schiebroek	5	4	9
Kralingen-Crooswijk	11	1	12
Feijenoord	35	1	36
IJsselmonde	19	0	19
Pernis	0	1	1
Prins Alexander	15	5	20
Charlois	24	0	24
Hoogvliet	12	1	13
Hoek van Holland	1	1	2
Rozenburg	2	1	3
Rotterdam totaal	169	21	190
	VVE-kinderdagverblijven	reguliere kinderdagverblijven	totaal aantal kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	8	12	20
Delfshaven	6	20	26
Overschie	1	3	4
Noord	3	14	17
Hillegersberg-Schiebroek	1	21	22
Kralingen-Crooswijk	2	15	17
Feijenoord	7	11	18
IJsselmonde	5	7	12
Pernis	0	1	1
Prins Alexander	1	14	15
Charlois	5	11	16
Hoogvliet	5	1	6
Hoek van Holland	0	4	4
Rozenburg	1	1	2
Rotterdam totaal	45	135	180

	totaal aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	totaal aantal VVE- peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven	totaal aantal reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	26	14	12
Delfshaven	49	29	20
Overschie	11	4	7
Noord	32	16	16
Hillegersberg-Schiebroek	31	6	25
Kralingen-Crooswijk	29	13	16
Feijenoord	54	42	12
IJsselmonde	31	24	7
Pernis	2	0	2
Prins Alexander	35	16	19
Charlois	40	29	11
Hoogvliet	19	17	2
Hoek van Holland	6	1	5
Rozenburg	5	3	2
Rotterdam totaal	370	214	156

VVE-peuterspeelzalen met groep(en) nul	2012	2013	2014
Rotterdam Centrum	3	3	3
Delfshaven	14	16	18
Overschie	2	3	3
Noord	7	11	9
Hillegersberg-Schiebroek	-	1	1
Kralingen-Crooswijk	7	8	7
Feijenoord	14	22	27
IJsselmonde	8	13	16
Pernis	-	-	-
Prins Alexander	1	1	3
Charlois	19	22	22
Hoogvliet	4	7	9
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Rotterdam totaal	79	107	118

BIJLAGE 4

Kerngegevens VVE-wachtlijsten 2014

Aanlevering gegevens:

214 VVE-locaties:

- 169 peuterspeelzalen (psz's), 0 geen reactie
- 45 kinderdagverblijven (kdv's), 4 geen reactie

Samenvattend

Van de 214 VVE-locaties houden we, als we:

- alleen naar de wachtlijst op peildatum 13 oktober 2014 kijken
- alleen naar 2- en 3-jarigen kijken
- kinderen die volgens de Oktobertelling op de peildatum reeds op een VVE-locatie waren geplaatst, van de wachtlijst af hebben gehaald (260)
- kinderen, als ze op 2 of meer locaties op de wachtlijst stonden, één keer hebben meegeteld (55)

135 locaties over die op 13 oktober 2014 een wachtlijst hebben⁵. Van de 214 VVE-locaties hebben dus 75 locaties geen wachtlijst, van 4 (allen kdv's) hebben we geen informatie ontvangen.

Deze **135** locaties betreffen alleen VVE-peuterspeelzalen.

Op die 135 locaties staan **1.086** kinderen op de wachtlijst. Van de 1.086 kinderen op de wachtlijst weten we van **64** kinderen dat ze al ergens geplaatst zijn, maar niet op een locatie van voorkeur en werksoort.

Die 64 kinderen willen allen op een VVE-PSZ geplaatst worden, maar ze zijn:

- Geplaatst op REG-PSZ wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie (4)
- Geplaatst op REG-PSZ wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (6)
- Geplaatst op VVE-KDV wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie (3)
- Geplaatst op VVE-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (19)
- Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie (6)
- Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (26)

Gegevens in detail

Op peildatum 13 oktober 2014 hebben 135 van de 169 **VVE-peuterspeelzalen** (80%) een wachtlijst voor 2- en/of 3-jarigen: het gaat dan om **1.086** 2- en 3-jarigen (847 2-jarigen, 239 3-jarigen).

Van de 1.086 2- en 3-jarigen staan er 449 op de wachtlijst voor een nulgroep (343 2-jarigen, 106 3-jarigen) en 528 voor een voorschool (414 2-jarigen, 114 3-jarigen); bij 109 2- en 3-jarigen is als voorkeur nulgroep/voorschool opgegeven (90 2-jarigen, 19 3-jarigen).

VVE-kinderdagverblijven hebben op peildatum 13 oktober 2014 geen wachtlijsten voor 2- of 3-jarigen.

Voorkeur werksoort	2 jaar	3 jaar	Totaal
Groep 0	343	106	449
Voorschool	414	114	528
Groep 0 / voorschool	90	19	109
Total	847	239	1.086

⁵ Dat is 63 procent van alle VVE-locaties; vorig jaar gold dat voor 64 procent van alle VVE-locaties en in 2012 voor 50 procent.

Van alle 2- en 3-jarigen die op een VVE-PSZ wachtlijst staan op 13 oktober 2014 (dus 1.086 totaal), is van 8 kinderen geen postcode bekend. We weten waar de locaties liggen waar deze 8 kinderen op de wachtlijst staan⁶; we mogen aannemen dat een aanzienlijk deel ook woont in de gebiedsdelen waar ze op de wachtlijst staan.

De 1.078 kinderen wonen in:

Kinderen afkomstig uit ...	2 jaar	3 jaar	Totaal
Buiten Rotterdam	29	8	37
Rotterdam Centrum	40	18	58
Delfshaven	86	21	107
Overschie	7	1	8
Noord	39	11	50
Hillegersberg-Schiebroek	25	16	41
Kralingen-Crooswijk	69	23	92
Feijenoord	161	40	201
IJsselmonde	118	40	158
Pernis	4	0	4
Prins Alexander	57	13	70
Charlois	133	38	171
Hoogvliet	67	9	76
Hoek van Holland	3	1	4
Rozenburg	1	0	1
Totaal	839	239	1.078
postcode onbekend			8
Totaal op wachtlijst			1.086

Strikt genomen gaat het alleen om *kinderen uit Rotterdam*: dat zou betekenen dat de wachtlijst uit 1.049 2- en 3-jarige kinderen bestaat

De 135 locaties waar de 1.086 kinderen op de wachtlijst staan, liggen in:

VVE-peuterspeelzaal	
Rotterdam Centrum	6
Delfshaven	16
Overschie	2
Noord	7
Hillegersberg-Schiebroek	5
Kralingen-Crooswijk	9
Feijenoord	31
IJsselmonde	17
Prins Alexander	11
Charlois	19
Hoogvliet	11
Hoek van Holland	1
Totaal	135

⁶ De kinderen waarvan de postcode onbekend is (8), staan op de wachtlijst van een locatie in de gebiedsdelen: Feijenoord (6), Prins Alexander (1) en Hoogvliet (1).

Aantal kinderen op wachtlijst, per gebiedsdeel:

	Gemiddeld		Aantal locaties		Aantal kinderen		Toe-/afname	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	%	Absoluut
Rotterdam Centrum	11,3	13,5	4	6	45	81	80%	36
Delfshaven	5,6	6,9	14	16	79	111	41%	32
Overschie	3,7	4,0	3	2	11	8	-27%	-3
Noord	7,4	6,9	14	7	104	48	-54%	-56
Hillegersberg-Schiebroek	9,3	8,6	4	5	37	43	16%	6
Kralingen-Crooswijk	5,9	9,8	10	9	59	88	49%	29
Feijenoord	7,2	7,1	33	31	237	221	-7%	-16
IJsselmonde	11,1	9,3	14	17	156	158	1%	2
Prins Alexander	4,1	6,1	10	11	41	67	63%	26
Charlois	10,8	9,2	23	19	249	174	-30%	-75
Hoogvliet	8,7	7,5	10	11	87	83	-5%	-4
Hoek van Holland	1,0	4,0	1	1	1	4	300%	3
Rozenburg	6,0		1		6		-100%	-6
Totaal Rotterdam	7,9	8,0	141	135	1.112	1.086	-2%	-26

Vergeleken met vorig jaar zijn er minder locaties met een wachtlijst (van 141 naar 135). Het gemiddeld aantal kinderen dat op een wachtlijst staat per gebiedsdeel is ongeveer gelijk gebleven (van 7,9 in 2013 naar 8,0 dit jaar). Als we de gebiedsdelen met minder dan 10 kinderen op de wachtlijst buiten beschouwing laten (Overschie, Hoek van Holland, Rozenburg), dan valt op dat Rotterdam Centrum zowel relatief (80 procent) als absoluut (+36) de grootste toename in de wachtlijsten laat zien. Ook in Delfshaven (+32), Kralingen-Crooswijk (+29) en Prins Alexander (+26) is sprake van een toename. Daar staat tegenover dat in de gebiedsdelen Noord (-56), Charlois (-75) en in mindere mate Feijenoord (-16), de wachtlijsten zijn afgenomen.

Kinderen die wel/niet volgens de Oktobertelling reeds ergens anders geplaatst zijn:

	2 jr	3 jr	Totaal
Op wachtlijst, niet al ergens geplaatst	795	227	1.022
Geplaatst op REG-PSZ wachtend op VVE-PSZ van zelfde organisatie	4	0	4
Geplaatst op REG-PSZ wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	6	0	6
Geplaatst op VVE-KDV wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie	3	0	3
Geplaatst op VVE-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	17	2	19
Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie	3	3	6
Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	19	7	26
	847	239	1.086

Het aantal van 64 kinderen die reeds ergens geplaatst zijn, is een ondergrens: de koppeling met de Oktobertelling is niet optimaal door onvolledige gegevens van wachtlijstkinderen en/of de Oktobertelling